

ikke nogen oplysninger om i PET længere, så kan vi ikke gøre noget ved det. Og den eneste mulighed for at gøre noget ved det er f.eks. at tage kontakt til de mennesker, som arbejdede med det på det pågældende tidspunkt, og som ikke længere er ansat i PET.

Den mulighed eksisterer ikke; det er lige præcis den store forskel, og det var derfor, at man i tillæg til Lund-kommissionens kommissorium lige præcis vedtog, at kommissionen skulle have adgang til som domstol at afhøre vidner. Det var noget helt centralt, og det var noget af det, der gjorde, at man rent faktisk fik så meget ud af det, som man fik.

Det er det, vi har foreslået her. Det ønsker man så ikke. Nu prøver vi at se, hvor langt vi kommer ad den vej, som regeringen har udstukket, og så må vi konkludere på det på et senere tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af forbrugerpolitikken, herunder oprettelse af Statens Forbrugerinformation.

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 23/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Regeringen fremlagde sidste år sin forbrugerpolitiske strategi for Folketinget, og som opfølgning blev der afsat 20 mio. kr. på finanslo-

ven for 1998 og følgende år, beløb, som i øjeblikket er ved at blive udmøntet i Folketinget. Endvidere blev der i februar fremsat to lovforslag, et om oprettelse af Center for Forbrugerinformation og et forslag om ændring af markedsføringsloven.

Lovforslagene bortfaldt, efter at de var blevet førstebehandlet, bortfaldt som følge af valget, der blev udskrevet umiddelbart efter. Jeg har til hensigt at gå videre med disse forslag og fremlægge lovforslagene muligvis i en justeret form for Folketinget til oktober.

Førstebehandlingen af de to lovforslag viste nemlig, at der kunne være grund til at tage en forhandling med partierne og med de relevante organisationer for at søge et bredt flertal bag de kommende love.

Derfor vil jeg her i dag sige til Folketingets partier, at jeg i løbet af kortere tid agter at indkalde partierne til drøftelser om de forslag, så vi kan udnytte det potentiale, der lå i de mange tilkendegivelser, der kom frem ved førstebehandlingen.

Det er derfor efter regeringens mening ikke særlig hensigtsmæssigt at gentage debatten fra februar. Den skal nok komme, når lovforslagene lægges frem igen til efteråret.

Men jeg takker Enhedslisten for interessen for forbrugerpolitikområdet. Den kom også til kende her i salen i februar måned, og derfor ser jeg frem til en drøftelse med partiet som led i de nævnte forberedelser til de kommende lovforslag.

Jeg synes, der er positive elementer i Enhedslistens forslag, som jo i sine intentioner ikke ligger langt fra regeringens egne tanker på området. Jeg tænker i den forbindelse på, at regeringen eksempelvis ønsker at tilføre yderligere ressourcer til Forbrugerombudsmanden. Regeringen ønsker jo også en bedre informationsindsats over for forbrugerne. Jeg kan blot konstatere med Enhedslistens forslag, at vi dog endnu ikke er helt enige om formen herfor.

Når regeringen alligevel ikke kan støtte Enhedslistens forslag, altså til trods for at vi på en lang række områder er enige i intentionerne, så skyldes det, at regeringen fortsat har tiltro til, at den forbrugerpolitiske strategi, som regeringen har fremlagt, i hovedtræk er den rigtige.

Som nævnt tidligere agter jeg altså at bygge videre på de lovforslag, der var til første behandling i februar måned, og som efter de politiske drøftelser med partierne vil blive genfremsat til efteråret. Og det betyder, at regerin-

gen ikke i dag kan støtte Enhedslistens beslutningsforslag.

Jytte Wittrock (S):

Forbrugernes stigende bevidsthed om varenes kvalitet, produktionsforhold, menneskerettigheder, bæredygtighed, miljøbeskyttelse, ressourceforbrug og global forurening m.v. stiller større og større krav til kvaliteten i forbrugerpolitikken, i forbrugerinformationen, og det kræver det yderste af systemet.

Alle de ønsker og krav er vi i Socialdemokratiet lige så optaget af at sikre forbrugerne adgang til, som Enhedslisten er, og derfor skal forbrugerpolitikken naturligvis styrkes. Vi er fuldstændig enige heri.

Men jeg vil gerne udtrykke tilfredshed med, som erhvervsministeren også lige nævnte det, at en del af de 20 mio. kr., der er sat af her i år til at styrke forbrugerpolitikken, er blevet udmøntet i dag, nemlig de 7,4 mio. kr. Det ser vi i Socialdemokratiet som et udtryk for den positive interesse, der er for området.

Vi vil også gerne knytte os op på de to lovforslag, som blev stoppet af forskellige årsager her i foråret, og som nu vil blive genfremsat til oktober. Vi vil gerne have, at der bliver tid til at drøfte forbrugerpolitikken i den tid, som er nødvendig.

Vi har noteret os Enhedslistens synspunkter og er enige langt hen ad vejen i intentionerne. Vi tror dog stadig væk, at vi skal tage konstruktionen med et Center for Forbrugerinformation som det udgangspunkt, vi skal have for den nødvendige debat til efteråret.

Vi vil give tilsagn om at deltage konstruktivt i det udvalgsarbejde, der skal til, men må p.t., altså i dag, afvise forslaget, fordi vi mener, at der hverken er tid nok nu, eller at det er på baggrund af Enhedslistens forslag, at vi skal tage debatten op.

Vi synes, vi skal tage debatten i næste samling med udgangspunkt i de lovforslag, som bliver genfremsat.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg allerførst sige, at vi jo havde en diskussion om det samme emne, som det også har været nævnt her tidligere, på baggrund af de forslag, som den tidligere erhvervsminister, hr. Jan Trøjborg, fremsatte.

Venstres holdning blev ved den lejlighed klart tilkendegivet. Vi ønsker ikke en blanding af forbrugerinformation og forbrugerpolitik i én

stor pærevælling. Det mener vi er forkert. Jeg tror oven i købet, jeg brugte udtrykket, at det mindede om det system, man havde på informationssiden i gamle dageovre østpå i TASS, nyhedsbureauet TASS. Det var statslig information, som man husker det, og den form ønsker vi ikke gentaget for forbrugerne i Danmark.

Derfor er jeg glad for, at den nye erhvervsminister, fru Pia Gjellerup, for et øjeblik siden sagde, at hun ville korrigere nogle af disse forslag med henblik på en genfremsættelse til efteråret. Det ser vi naturligvis frem til, og vi møder op til de forhandlinger, vi bliver inviteret til, og går naturligvis ind i disse drøftelser med henblik på at opnå et konstruktivt resultat.

Jeg vil sige om det konkrete forslag, som Enhedslisten her har lagt på bordet, at når man læser forslaget, kan man umiddelbart under pkt. 1 glæde sig og sige, at det jo er i smuk samklang med de målsætninger, som jeg gav udtryk for for et øjeblik siden, at man altså ikke skal have Forbrugerrådet til at styre Statens Husholdningsråd eller Statens Forbrugerinformation. Man skal ikke blande de to ting sammen. Sådan kunne man opfatte det, når man læser forsiden af beslutningsforslag nr. B 34.

Men lykken varer jo sjældent ret længe. Når man blader om i bemærkningerne, vil man på side 4, 1. spalte, kunne se, at sådan forholder det sig faktisk ikke. Der står, og jeg citerer:

»Det foreslås endelig, at den omlagte institution, Statens Forbrugerinformation, ledes af en bestyrelse byggende på det nuværende Forbrugerråd, og at der til institutionen knyttes et bredt sammensat forbrugerrepræsentantskab, som inddrages i institutionens drift og udvikling efter samme model, som kendes fra sektorforskningsinstitutioner.«

Men det, der er det afgørende, er altså, at den nye institution skal ledes af en bestyrelse med repræsentanter fra det nuværende Forbrugerråd. Så har man desværre den blanding, som jeg er bange for, og som jeg synes er forkert, og som jeg synes hører fortiden og østlandenes situation til. Det bryder jeg mig ikke om.

Jeg synes ellers, der var nogle smukke intentioner i pkt. 1, f.eks. dette med det decentrale osv. Der var nogle gode intentioner, men hvis det er på de betingelser, så må vi desværre tage afstand.

Det er klart, at vi heller ikke kan acceptere de fire andre punkter. Jeg har tidligere beskæftiget mig med forbrugerombudsmandsinstitutionen. Vi er bange for, at det bliver en stat i staten, at

retssikkerheden for producenter og andre trædes under fode, hvis der sker det samme, som den tidligere erhvervsminister havde lagt op til.

Derfor afventer vi med stor interesse de forhandlinger, som ministeren inviterer til. Jeg synes, at det er meget, meget vigtigt, at vi styrker forbrugerinformationen i det danske samfund, men det er også vigtigt, at det sker på et sagligt og et fagligt korrekt grundlag, og at vi ikke blander forbrugerpolitik sammen med forbrugerinformation.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Erik Hovmand, at han har fuldstændig ret, og det, der er sket – og det beklager jeg dybt – er, at der i manuskriptet til bemærkningerne ganske enkelt er gået en fejl ind, hvor ordet »Forbrugerrådet« er kommet til at stå, hvor ordet skulle have været »Statens Husholdningsråd«.

Jeg beklager dybt, at den fejl har indsneget sig, for jeg er nemlig 100 pct. enig med hr. Svend Erik Hovmand i den betragtning, at vi skal have informationsdelen og den politiske del adskilt. Så jeg håber, denne oplysning kan afklare det. Jeg beklager naturligvis dybt fejlen, og jeg er glad for, at hr. Svend Erik Hovmand læser bemærkningerne til vores forslag så omhyggeligt, at det også på den måde hurtigt kommer ind i debatten. Men det er altså det, der er sket, og det er i hvert fald udgangspunktet for vores indgang til det her, at vi skal have disse vandtætte skotter på den led, og jeg har samme holdning til den form for information, som blev udøvet af dette bureau TASS. Det behøver vi ikke noget længere debat om.

Helge Adam Møller (KF):

Med baggrund i hr. Keld Albrechtsens bemærkninger og den lange debat, vi har haft de sidste to timer om efterretnings tjenesterne og uvildige undersøgelser, skulle vi måske overveje en uvildig undersøgelse, der kan finde ud af, hvordan en så »alvorlig« fejl kan ske.

Nå, spøg til side. Da den konservative ordfører, fru Pernille Sams, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hendes vegne holde følgende tale:

Nu er vi så nået til Enhedslistens bud på fremtidens forbrugerpolitik. Jeg beklager at måtte sige det, men egentlig er der elementer i dette forslag, som er langt mere seriøse, end de

tanker, regeringen sidste år lancerede i deres forslag om et politisk forbrugerstorcenter.

Regeringens håbløse forsøg på at omklamre forbrugerne og politisere debatten led forhåbentlig definitivt skibbrud sidste år. Den nye erhvervsminister har formentlig set, hvor ilde det gik, så det forslag ikke genfremsættes. Jeg kunne også forstå på ministerens tale, at der skulle lægges op til nye forhandlinger, og det er vi selvfølgelig tilfredse med.

Enhedslisten fremsætter nu et andet forslag, hvor man styrker de eksisterende organisationer og fastholder deres selvstændige status. Det er grundlæggende mere i tråd med konservativ holdning. Man blander ikke på samme måde information og politisk manipulation sammen, spiller ikke så fordækt formyndere over for forbrugerne, og det er afgørende for os.

Derfor er der positive tanker i specielt forslagens punkt et, nemlig det, der foreslår det nuværende Statens Husholdningsråd moderniseret og styrket. Når det netop er det element, som vi finder mest positivt, er det, fordi det er her, virkeligheden afprøves og analyseres med upolitiske briller og serveres for forbrugerne på en relativt objektiv måde, således at det derefter er op til forbrugerne selv at vurdere, hvad man mener om det.

Det ligger langt mere i tråd med vores konservative opfattelse af, hvad seriøs forbrugerpolitik er, nemlig først og fremmest at sikre, at forbrugerne får reel, sober, uvildig og objektiv information. Så har den enkelte bedst muligt grundlag for selv at kunne træffe egne valg og beslutninger.

Derfor går vi ind for seriøs, upolitisk oplysning, gode og gennemskuelige mærkningsordninger, reelle varedeklarationer, seriøse garantiordninger og andet, der kan hjælpe forbrugeren i vedkommendes valg. På den måde sikrer vi valgfrihed og retten og muligheden for at vælge forskelligt, fordi vi mennesker er forskellige. Så på det punkt er Enhedslisten såmænd mere i tråd med vores holdning, end regeringen er.

Men desværre er der jo mange andre forhold i nærværende beslutningsforslag, hvor man kammer helt over og falder i samme grøft som regeringen i et forsøg på at overpolitiserer, omklamre og styre forbrugeroplysningen. Punkt to eksempelvis er vi slet ikke med på, ligesom ophøjelse af Forbrugerombudsmanden til en slags »Vorherre« i punkt tre skyder langt over målet.

Afslutningsvis må jeg derfor sige, at der er meget lille tillid til forbrugernes sunde dømmekraft, der lades tilbage både her og hos regeringen, men vi konservative tror altså på forbrugerne, blot de får seriøse oplysninger at forholde sig til. Derfor vender vi tommelfingeren nedad til dette forslag.

Jørn Jespersen (SF):

For godt et års tid siden satte SF en styrkelse af forbrugerpolitikken på den politiske dagsorden her i Folketinget, og vi går da ud fra, at det var en af årsagerne til, at regeringen efter en meget lang periode uden egentlige forbrugerpolitiske diskussioner kom med et udspil på området et stykke tid senere. Det var vi glade for at regeringen gjorde, men som alle ved, blev forslagene ikke færdigbehandlet, bl.a. på grund af folketingsvalget. Derfor ser vi selvfølgelig frem til at behandle regeringens kommende forslag efter sommerferien, og vi vil arbejde for en væsentlig styrkelse af den forbrugerpolitiske indsats ved den lejlighed.

SF's grundprincipper for organiseringen af den offentlige forbrugerinformation og styringen af forbrugerpolitikken vil være, at der selvfølgelig er behov for at tage udgangspunkt i den moderne og ansvarsbevidste forbruger, dvs. behov for oplysning om produktionsmetoder, om økologi, om dyrevelfærd og alle de nye temaer, som er kommet ind i forbrugerpolitikken i de senere år.

Vi mener også, at det er væsentligt, at den forbrugerinformation, som finder sted, er uafhængig af såvel kommercielle interesser som branchespecifikke interesser og også af politiske interesser. I den forbindelse synes jeg måske nok, at den debat, der har været hidtil i dag omkring adskillelsen mellem forbrugerpolitik og forbrugerinformation, er en lille smule kunstig i forhold til den virkelighed, der rent faktisk findes i øjeblikket.

Det bliver fremstillet både fra V og K og nu også fra Enhedslisten, som om vi i dag har en klar adskillelse af informationsindsatsen og den politiske del af forbrugerarbejdet. Men sagen er jo, at der eksisterer et stort problem, fordi de organisationer, som sidder i Statens Husholdningsråd, i meget stort omfang også er repræsenteret i Forbrugerrådet, og derfor synes jeg da, det er en relevant diskussion, om det er rimeligt, at nogle organisationer, der oven i købet har tætte forbindelser til erhvervsorganisationer, skal sidde begge steder, mens andre

organisationer, der er rent forbrugerpolitiske organisationer, kun skal sidde i Forbrugerrådet, altså i den politiske del. Jeg synes, det er værd at overveje, hvordan vi styrer den del af det.

Endelig er det væsentligt for SF, at vi giver en stærk indflydelse til de forbrugerpolitiske interesser, også når det drejer sig om forbrugerinformation, for det er da ikke uden interesse, hvad det er for områder, man vælger at informere om. Valget af indsatsområde for den forbrugerpolitiske information er da i sig selv et politisk valg. Man kan da ikke bare informere ud i det blå og så regne med, at det er de områder, forbrugerne nødvendigvis er interesserede i. Det er et forbrugerpolitisk valg, der træffes, når man vælger de områder, man ønsker at informere om. Og derfor bliver vi nødt til at tage stilling til, hvad det er for forbrugerpolitiske interesser, vi ønsker at give indflydelse, i forhold til den informationsindsats, som staten har ansvaret for.

Enhedslisten er i sit forslag inde på, at det er nødvendigt at tilføre forbrugerarbejdet både centralt og lokalt flere penge. Det er vi enige i, og derfor er vi da også glade for, at der allerede er taget hul på det i form af et aktstykke, der er vedtaget, og en tilførelse af betydelig flere midler til Forbrugerrådet på SF's foranledning i forbindelse med finansloven.

Vi er også meget interesserede i at se på Forbrugerombudsmanden og hans arbejdsområder, kompetence og ressourcetildeling. Den diskussion går vi meget gerne ind i. Vi er enige med Enhedslisten i, at bagatelgrænsen for, at Forbrugerklagenævnet kan behandle en sag, bør nedsættes til 200 kr.

Endelig er vi af den opfattelse, at det vil være en god idé at indføre en reklameafgift – det har vi foreslået mange gange – og vi synes også, det kunne være udmærket at anvende en del af pengene til såkaldt modinformation i forhold til den kommercielle reklameindsats, selv om vi måske nok synes, at Enhedslistens model og de eksempler, bl.a. omkring modinformation i forhold til engangsblejer, som Enhedslisten har valgt, kan være, hvis man vil undskylde os udtrykket, en lille smule barnlig og naiv.

Lad os drøfte det videre, når regeringen kommer med sit forslag.

Egil Møller (DF):

I Dansk Folkeparti finder vi det fremsatte beslutningsforslag overflødigt set i forhold til de eksisterende operatører på markedet. Er der

behov for moderniseringer, vil de udmærket kunne finde sted inden for de nuværende institutioner på området. Vil man yderligere støtte op bag et pussenyssesamfund, så vil det være en god idé at støtte forslaget. Det kan vi naturligvis ikke i Dansk Folkeparti gøre.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører på området ikke kan være til stede på nuværende tidspunkt, skal jeg på hans vegne udtale mig om B 34 om en styrkelse af forbrugerpolitikken:

For Det Radikale Venstre bør forbrugerpolitik handle om at sikre de bedste, mest bæredygtige og billigste produkter til forbrugerne. Det går ud på at sikre, at de i stigende grad meget bevidste forbrugeres tillid til markedet bliver sikret. Hvis vi ikke længere kan regne med, at spegepølsen, gummiskoene eller cd-afspilleren følger reglerne for f.eks. mængden af farvestof, slidstyrken på gummisålen eller lyd-kvaliteten, så er det ikke kun forbrugerne, men også markedet, der står med et konkret problem. Derfor skal en forbrugerpolitik både omfatte en række klare regler om produktion og salg af varer, instrumenter til at informere og oplyse borgerne om forbrugerpolitiske emner samt mulighed for at udføre tests og sammenligninger af forskellige varer.

I Danmark har vi i de senere år set en stigende aktivitet og interesse inden for det forbrugerpolitiske område. Det synes vi i Det Radikale Venstre er utrolig positivt, og det skal vi selvfølgelig følge op politisk med en styrket indsats på hele forbrugerområdet.

Enhedslistens forslag til en styrkelse af forbrugerpolitikken indeholder konstruktive sider, som vi sympatiserer med, men omfatter desværre også elementer, som vi ikke synes er helt acceptable.

Vi synes umiddelbart, at der er gode toner i forslaget om at styrke forbrugerinformationen ved at omdanne Statens Husholdningsråd til Statens Forbrugerinformation. Om det lige skal være det navn og den etiket, vi vælger at give den nye institution, er imidlertid ikke så væsentligt for os.

Jeg har forstået, at erhvervsministeren ventes at fremsætte et forslag i næste samling, hvor der arbejdes med et center for forbrugerinformation. Det Radikale Venstre mener derfor, at vi bør vente med at tage stilling til efteråret i forhold til indhold, bestyrelse og repræsentantskab osv.

Jeg vil dog gerne her understrege, at Det Radikale Venstre ønsker en model, hvor vi opnår størst mulig uafhængighed for forbrugerinstitutionerne. Det vil nemlig sikre institutionerne en høj grad af troværdighed og vil dermed ikke kunne vække mistanke om hverken ministerstyring eller diktat fra erhvervslivet. Det er elementer, som vi synes skal med i overvejelserne om en omorganisering på forbrugerområdet.

Med hensyn til Enhedslistens andet forslag om at styrke Forbrugerrådet efterlyses øget statsstøtte. Jeg har fra Erhvervsministeriet fået oplyst, at en sådan forøgelse allerede er på vej for 1998 og for 1999, og det synes jeg selvfølgelig er fornuftigt.

Med hensyn til Forbrugerombudsmanden stiller Enhedslisten to forslag: Dels ønsker man at give Ombudsmanden flere og mere effektive instrumenter til f.eks. at udstede påbud. Det er et område, som der arbejdes på i øjeblikket, og vi ser frem til konkrete udspil på området i næste samling; dels ønsker Enhedslisten at udvide Forbrugerombudsmandens arbejdsområde til også at omfatte behandling af klager fra enkelte borgere især på miljøområdet. Eftersom Forbrugerombudsmanden udelukkende skal varetage forbrugernes kollektive interesser om generelle forbrugerpolitiske spørgsmål, vil vi afvise denne del af Enhedslistens forslag. Den individuelle sagsbehandling bør fortsat foregå igennem de relevante klagenævne.

Det bringer os frem til det fjerde delelement i Enhedslistens beslutningsforslag, nemlig ønsket om at nedsætte bagatelgrænsen for, hvornår Forbrugerklagenævnet skal behandle en sag. Den nuværende beløbsgrænse på 500 kr. synes vi er tilfredsstillende, da vi finder, at det er vigtigere, at det er selve signalværdien af klagenævnets arbejde, der præger debatten, end antallet af sager, der går igennem nævnet.

Endelig er der det sidste punkt i Enhedslistens beslutningsforslag, hvor vi for alvor bliver uenige. Forslagene om at kunne fremstille en objektiv forbrugerinformation i form af modinformation i de elektroniske medier er vi simpelt hen lodret imod, og det at finansiere det ved at lægge en afgift på reklamer synes vi ikke er nogen god idé. Vi er imod cigarkassesystemer. Vi vil gerne reservere afgift på reklamer til andre formål, hvis vi endelig skulle kunne diskutere en sådan ting.

Men modinformation mener vi simpelt hen ikke der er megen fornuft i. Der er i forvejen

ganske mange regler på markedsføringslovgivningsområdet, som selvfølgelig skal kunne bringes i anvendelse, hvis de oplysninger, som producenterne bringer i de elektroniske medier og andre steder, ikke er i overensstemmelse med de regler, der er udsat. Derfor mener vi, at der er beskyttelse nok på det område. Modinformation mener vi vil være fuldstændig overflødig.

Jeg skal derfor på Det Radikale Venstres vegne afvise beslutningsforslaget.

Tom Behnke (FP):

Forslaget er jo, som ministeren har været inde på, et forslag, som i virkeligheden er overflødigt. Det var ikke sådan ministeren udtrykte det, men i virkeligheden har regeringen jo noget i skuffen, som har været fremsat, og som vil blive genfremsat i næste samling i en revideret udgave.

Det, der også gør det overflødigt, er, at der allerede i dag eksisterer et hav af love og regler, som regulerer hele det her område. Derudover har vi så Statens Husholdningsråd, Forbrugerrådet, Forbrugestyrelsen, Forbrugersombudsmanden, forbrugersinteresseorganisationer, Forbrugerklagenævnet, og nu vil Enhedslisten så foreslå, at vi også får noget, der hedder Statens Forbrugersinformation.

På et eller andet tidspunkt må man se i øjnene, at nu er det nok. Der er grænser for, hvor langt man kan pine det her ud, før alle kan indse, at ideen, interessen, intentionen om at lave det danske samfund om til et rent barnepigesamfund, hvor staten og det offentlige beskytter borgerne imod enhver form for ubehagelighed her i livet, ikke kan lade sig gøre.

Det er simpelt hen utopi, og det er i virkeligheden synd, for det, man gør med alt det her, er at placere forbrugeren i en situation, hvor forbrugeren tror, at på grund af alle disse instanser kan man gøre lige, hvad der passer én, uden at man kommer til skade på nogen måde. Og det er ikke hensigtsmæssigt, for det kan der selvfølgelig aldrig være garanti for.

I stedet for at bruge millioner af kroner – ja, hvis det ikke er milliarder – på dette område, er det vigtigt at støtte den bevidste forbruger, som jo i virkeligheden er langt mere fremtrædende i dag end nogen sinde før. Der er også det, man kalder den politiske forbruger, som via sit valg af varer bestemmer, hvad der skal produceres, og den politiske forbruger er i virkeligheden den, man skulle styrke langt mere, fordi er der

noget, virksomhederne har forståelse for, er det, at det, folk ønsker at købe, også er det, man må producere til dem.

Jeg synes, det er synd, at Enhedslisten skubber til og vil have endnu mere barnepigesamfund. Det har vi bestemt ikke brug for. Borgerne kan sagtens selv finde ud af det. Det aller-, allervigtigste for borgeren er, at der på produkterne er en indholdsfortegnelse, en deklaration af, hvad produktet indeholder, og så må det være op til forbrugeren at vælge, om man ønsker at købe produktet eller ej.

Bare tag hele forbrugersombudsmandsinstitutionen – hvad sidder de ikke derovre og får tiden til at gå med af julelege, og hvad sidder de ikke og vurderer og ikke vurderer, og hvad sender de ikke ud af anbefalinger om, hvad man skal gøre, og hvad man ikke skal gøre. Det er hovedrystende, at vi overhovedet har en sådan instans siddende, og de resultater, der kommer ud af Forbrugersombudsmandens arbejde, vidner jo om, at de i virkeligheden sidder og keder sig bravt derovre.

Hvis vi kigger ud i samfundet, hvis vi kigger i køledisken nede hos købmanden, og hvis vi ser på de varer, man kan købe i vore dage, må vi jo se i øjnene, at forbrugerne er bevidste om, hvad det er, de vil have, og producenterne er bevidste om, hvad det er, forbrugerne vil have. Dermed matcher de to ting hinanden ganske fortrinligt og flot, og derfor må vi på det bestemteste afvise Enhedslistens forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil såmænd godt tage udgangspunkt i det sidste indlæg fra hr. Tom Behnke, som tror meget på den politiske forbruger.

Problemet med den politiske forbruger er, at den forbruger måske kun er politisk og ikke har forudsætninger for at vide, hvad forbrugeren kan vælge. I bladet Teknologidebat står der om fødevarer, at forbrugeren ønsker mere offentlig styring og flere informationer, og at forbrugeren har mistet tilliden. Der står også, at supermarkederne bestemmer farten, og der er også en artikel, hvor der står, at god mad er forbrugernes eget ansvar. Altså alt sammen noget om fødevarer.

Jeg er helt enig med hr. Tom Behnke i, at vi ikke skal overbeskytte folk, men give forbrugeren mulighed og forstand, for at sige det sådan, til at vælge. Der er problemer og en utrolig uvidende debat om specielt fødevarer herhjemme i øjeblikket. Der er også god grund til at debat-

tere, for der er faktisk problemer med fødevarerne, og derfor arbejder vi her i huset i øjeblikket på en ny fødevarerlov, som har med det samme at gøre som dette beslutningsforslag.

Beslutningsforslaget handler selvfølgelig ikke kun om fødevarer, men om alle forbrugsvarer, og Kristeligt Folkeparti synes faktisk, det er et rigtig godt forslag. Hvis forbrugerne har ansvaret, er det nemlig vigtigt, at de har forudsætninger for at bære det ansvar, og også selv om de ikke har ansvaret, er det altså vigtigt, at de kan vurdere. Forbrugerne skal have mulighed for at beskytte sig mod smart markedsføring, og der er mange ting, det er svært at gennemskue i markedsføringen i dag.

Specielt på fødevarerområdet har jeg nok en anden indgang til problemet end forslagsstillerne. Den almindelige forbruger har så dårlige forudsætninger for at vurdere – man kan sige, at forbrugeren er så langt fra det virkelige liv – at han eller hun ikke har mulighed for at vurdere ganske elementære ting om ernæring, om fedtstoffer, om kvalitet på en række områder. Mange forbrugere er usikre eller kan endnu værre bindes den allerværste skræmmehistorie på ærmet, og det mener jeg i høj grad er problemet i debatten herhjemme. Pressen bidrager dagligt med skræmmebilleder af fødevarer, som får forbrugeren i Danmark til at tro, at vi har de dårligste fødevarer i verden, og at de nærmest er giftige.

Både på andre forbrugsvareområder og på fødevarerområdet kan man også den ene dag læse på avisernes forbrugerside, at nu skal man altså endelig gøre det og det, og nu skal man spise det og det og købe det og det; men hvis man venter længe nok, og som regel kun et par uger, kan man læse det stik modsatte i avisen. Det er selvfølgelig med til at gøre forbrugerne usikre. Vi tror, at faktuelle oplysninger, bedre informationer kan afbøde megen usikkerhed og direkte ulykker, og forbrugerne har også brug for beskyttelse og rimelig hjælp til at klage og opnå deres ret, for markedsføringen er i mange tilfælde urimelig.

Vi er selvfølgelig helt indstillet på, at forbrugervejledningen skal være uafhængig, og derfor er vi enige i den debat, der var om dette emne tidligere under behandlingen. Vi har af gode grunde ikke være informeret om forhistorien til dette forslag, og jeg er glad for, at der fra regeringens side er noget på vej, for beslutningsforslaget finder jo ikke opbakning, kan jeg forstå. Der er da også elementer i det, som vi ikke er

tilfredse med, men specielt punkt 5, altså at finansieringen af den øgede indsats skal ske gennem en andel af provenuet for afgiften på reklamer, herunder de elektroniske, kan vi støtte. I Kristeligt Folkeparti vil vi meget gerne være med til en afgift på reklamer.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes på mange måder, det har været en nyttig debat. Debatten har jo vist, at der ganske vist er to partier i Folketinget, som har tabt enhver realitetssans i denne sag, nemlig Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti. De har faktisk valgt at sætte sig uden for debatten med det synspunkt, at man behøver ikke beskytte forbrugernes interesser, for det kan man overlade til markeds kræfterne. Det er vel kort sagt de to partiers synspunkt. Men resten af partierne har faktisk stort set samstemmende tilsluttet sig intentionerne og tankegangen i det arbejde, der skal gøres for at forbedre forbrugerbeskyttelsen.

Fru Elisabeth Arnold var inde på, at det var overflødig med modinformation, og hr. Tom Behnke var ved at antyde, at der ligefrem blev brugt milliarder på statens information. Men faktum er, at der årligt bruges ca. 20 mia. kr. – det er her, milliarderne kommer ind, skal jeg sige til hr. Behnke – på reklamevirksomhed her i landet, men kun 55 mio. kr. på forbrugeroplysningsvirksomhed og forbrugerbeskyttelse. Det er altså langt over 100 gange så mange penge, der bruges på reklamesiden som på oplysningssiden, og det synes jeg sætter tingene noget i relief, når der tales om, at man bare skal overlade det til markedet.

Jeg vil gerne prøve at trække op, hvilke resultater jeg umiddelbart ser foran mig. For det første synes jeg, debatten tyder på, at den tanke om at tage alle de eksisterende institutioner inkl. Forbrugerrådet og bladet Tænk osv. og køre dem ind i ét centralt organ, må regeringen nok overveje én gang til. I hvert fald har det været et klart udtryk ønske, at vi skal have en statslig informationsenhed, og så skal vi have Forbrugerrådet og det politiske adskilt. Det synes jeg er en vigtig ting at få frem i debatten, for det var et af problemerne i det oprindelige forslag, som regeringen kom med.

Jeg er glad for, at ministeren nu indbyder os alle sammen til disse forhandlinger, så vi kan få en god løsning, og der er for os at se ingen tvivl om, at en af baggrundene for, at vi fremsætter forslaget, er bekymringen for, at Forbrugerrådet og bladet Tænk skulle blive svækket; det ville

nemlig afgørende forringe forbrugerbeskyttelsen efter vores opfattelse. Men samtidig skal der være en uvildig og videnskabeligt velfunderet statslig information, og de to ting skal ikke blandes sammen. Jeg synes, debatten peger lidt i retning af, at det må være en sådan tankegang, vi skal nærme os, hvis vi skal nå et godt resultat, og det håber jeg så regeringen vil lytte til.

Det andet resultat, jeg synes debatten umiddelbart peger i retning af, er, at der må ske en styrkelse af Forbrugerombudsmandens ressourceområder. Nu blev det oplyst, at der allerede er ved at ske en styrkelse af bevillingerne til Forbrugerrådet, og det er jeg meget glad for. Jeg er også glad for, at ministeren klart tilkendegav, at regeringen er tilhænger af en styrkelse af ressourcerne til Forbrugerombudsmanden, for som det er påpeget i bemærkningerne til vort forslag, er der jo sket et reelt fald i Forbrugerombudsmandens ressourcegrundlag. Der er sket en halvering af antallet af årsværk, som burde være 26, hvis man skulle op på det oprindelige niveau, men nu i virkeligheden er nede på 13, og det gør jo naturligvis, at forbrugerombudsmandsinstitutionen har vanskeligt ved at løfte opgaverne. Den melding fra ministerens side er vi meget glad for, og her behøver vi jo ikke at afvente, at der vedtages en større, samlet lovgivning. Det er noget, der ligesom de øgede ressourcer til Forbrugerrådet vil kunne sættes i bevægelse, allerede inden der eventuelt til efteråret kan blive tale om en samlet ny lovgivning.

Med hensyn til det spørgsmål, SF rejste om repræsentationen i de ledende organer – nu ved jeg ikke, om hr. Jørn Jespersen har været nødt til at forlade salen – vil jeg i hvert fald sige, at jeg synes, det er meget vigtigt at drøfte, om de er rigtigt sammensat, sådan som det ser ud i øjeblikket. Hvis man kommer hen i retning af en model som den, Enhedslisten har fremsat forslag om, skal den overvejes, hr. Jørn Jespersen rejste om repræsentationen, selvfølgelig også ind i billedet.

Alt i alt synes jeg, at der især om de første punkter i Enhedslistens forslag, men også om punktet med hensyn til styrkelse af forbrugerombudsmandsinstitutionen, faktisk har været en hel del positive meldinger fra en lang række af partierne, og det synes jeg giver udgangspunkt for, at vi kan få en rimelig forhandling med ministeren. Det håber jeg da i hvert fald.

Jeg vil gerne sige tak til bemærkningerne fra Kristeligt Folkeparti. Der var jo ikke så mange, der gik ind for reklameskatten; den fik mindre støtte end de andre punkter i Enhedslistens forslag, det må jeg konstatere, og det er jeg lidt ked af, for jeg synes faktisk, det er en fremragende god idé, og den vil jeg opfordre regeringen til at overveje endnu en gang.

Det var vist fru Elisabeth Arnold, som ikke syntes, man skulle have sådan et chatolsystem, hvor man havde nogle bestemte afgifter, som man brugte til nogle bestemte ting. Men det synes vi faktisk i Enhedslisten er en vældig god idé, for hvis man ligesom vil retfærdiggøre, at man opkræver en afgift på et bestemt område, er det faktisk klogt at kunne påvise, at den afgift bruges helt præcist til noget, som virkelig er fornuftigt og gavnligt på det pågældende område. Derfor har vi f.eks. også inden for landbrugsområdet i forbindelse med vækstfremmerdiskussionen foreslået, at man netop dér bruger pengene til f.eks. fremme af forskning i økologisk landbrug, altså den samme tankegang med at sammenkæde de afgifter, man opkræver, med præcise, fornuftige formål. Det giver i hvert fald efter vores opfattelse en større opbakning til sagen.

Men nuvel: Sådan som sagerne tegner sig i dag, synes jeg som sagt, det har været en nyttig debat. Jeg håber, ministeren har lyttet til de signaler, der er kommet, og hvis hun har det, tror jeg faktisk, det kan betyde nogle ændringer i det forslag, regeringen kommer med til oktober, så vi måske kan blive enige med regeringen om det. Det håber jeg i hvert fald, for så har vi opnået noget ved det, der er sket i dag.

Erhvervsministeren (Pia Gjellerup):

Jeg skal selvfølgelig gøre mit til, at forhandlingerne ikke bliver vanskeligere, og jeg er glad for den attitude, Enhedslisten også vælger op til forhandlingerne. Vi skulle jo gerne kunne finde ud af noget.

Men jeg synes, det er værd ikke at blive taget til indtægt for noget, som er lovlig rigeligt overvurderet, nemlig adskillelsen mellem det forbrugerpolitiske og det forbrugerinformative. Og det skyldes – og det synes jeg også hr. Keld Albrechtsen egentlig kvitterede rimeligt for uden at være særlig præcis – at når hr. Jørn Jespersen peger på sammensætningen af det, der ledelsen af Forbrugerrådet, og det, der er grundlaget for Statens Husholdningsråd, viser det sig jo, at der er et meget stort sammenfald,

men at det i dag øjensynlig opleves som noget, der er meget adskilt.

Jeg må sige, at min opfattelse er, at det måske ikke er så forfærdelig adskilt igen, for det er vanskeligt at forestille sig, at en person det ene sted er meget politisk og det andet sted meget informativ. Og jeg mener, at man måske godt kan acceptere at have den samme person til at repræsentere begge ting begge steder, for meget ofte er der ikke så stor og klar en skillelinje, og derfor synes jeg, hr. Keld Albrechtsen og andre, der mener, at der skal være denne klare skillelinje, har et problem med at fortælle os, hvordan man så vurderer den klare skillelinje i dag.

Det er noget, vi kan tale videre om, når vi drøfter forholdene nærmere, men jeg synes i hvert fald, man skal kende baggrunden for, hvad der har været regeringens intention, og hvad der fortsat er regeringens intention: at få informationen og belysningen og politikken til at understøtte hinanden i et kraftcenter, hvilket det forslag, som regeringen har fremsat, skulle indebære.

Endelig har jeg en enkelt bemærkning om ressourcerne: Der er, så vidt jeg er orienteret, gennemført et aktstykke i Finansudvalget i dag, sådan at vi i hvert fald har taget hul på styrkelsen af de forskellige forbrugeraktiviteter – i fortsættelse af den aftale, der blev lavet om finansloven. Så dér er vi godt i gang.

Endelig skal jeg sige for så vidt angår reklameafgiften, at det er ikke erhvervsministerens ressortområde, men jeg kan da sige, at det er et emne, som vi har overvejet overordentlig mange gange, men at når vi forlader den meget sympatiske overskrift, kommer vi hver gang til alle de vanskelige spørgsmål. Og før der er besvarelser på en hel del af disse meget vanskelige spørgsmål, er det lidt omsonst at tage en diskussion hele vejen rundt igen og igen og igen. Der må være et eller andet nyt og bedre på bordet, før vi skal bruge kræfterne på dét. Jeg synes, vi skal bruge kræfterne på forbrugerpolitikken og finde ud af, hvordan man kan styrke den.

Tom Behnke (FP):

Hr. Keld Albrechtsen sagde noget, som han formentlig selv er lidt overrasket over, for hans melding var, at Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti har sat sig uden for debatten.

Fordi man har en anderledes holdning til tingene end hr. Keld Albrechtsen, har man sat sig uden for debatten! Det er altså ikke tilladt at

have den modsatte holdning. Kun hvis det er sådan, at man vil diskutere nogle små fragmenter og justeringer i den klare march direkte frem mod, at staten skal styre det hele, er man med i debatten. Men hvis man har den holdning, at man gerne vil have lidt personlig frihed her i landet og gerne vil have forbrugerne sat i højsædet, så er man ikke med i debatten.

Det er jo den holdning, som skinner igennem igen og igen og igen, hver gang der kommer et forslag fra den side: Hvis ikke man er enig eller i hvert fald tilnærmelsesvis enig, har man sat sig uden for debatten.

Det siger lidt om hr. Keld Albrechtsen og hans parti!

Så sagde hr. Keld Albrechtsen, at Fremskridtspartiet ønsker at overlade forbrugerne til markedskræfterne.

Nej, det er igen noget vrøvl og en overdramatisering af det, som jeg stod og sagde, for det, jeg sagde, var, at med alle de forskellige instanser, vi har i dag, må det være nok, og det er ikke ensbetydende med, at vi skal have fjernet alle de instanser, vi har; det er ensbetydende med, at nu skal vi ikke have flere, det er ensbetydende med, at nu skal vi ikke have mere af den slags.

Lad os tage et eksempel: Forbrugerrådet laver jo et blad, som hedder Tænk, og i det blad har man lavet den ene analyse efter den anden af en række forskellige produkter, bl.a. mobiltelefoner, men hvor mange mennesker går på biblioteket og henter Forbrugerrådets blad Tænk og ser, hvilken mobiltelefon der er bedst?

Ingen! Næh, det man gør, når man køber en mobiltelefon, det er, at man spørger sine venner, hvis man har sådan nogle, eller også spørger man sin familie, sine bekendte eller sine arbejdskolleger osv.: Hvad bruger de af mobiltelefoner? Hvad har de af erfaringer med dem? Og det er noget, man så diskuterer frem og tilbage, og så finder man ud af, hvilken mobiltelefon man ønsker at købe.

Det er altså helt overflødigt.

Man har også lavet en test af forskellige former for blemærker. Og det kan da godt være, at man når frem til, at f.eks. Libero er verdens bedste ble, fordi den opfylder alle kriterier, at det er bare den bedste. Men når det nu viser sig, at Pampers er den billigste og i øvrigt opfylder forbrugernes krav med hensyn til, hvad en ble skal kunne, jamen hvorfor i al verden skulle man så begynde at forske i sådan noget? Lad dog forbrugerne købe det, de

ønsker at købe, hvis de er tilfredse med produktet. Så enkelt er det.

Og lad mig så til sidst sige noget om skat på reklamer:

Skat på reklamer kan godt diskuteres, men dér, hvor det bliver farligt, er, når hr. Keld Albrechtsen selv lægger dagsordenen for, hvad pengene skal bruges til. For det er jo det, der er hele humlen i den socialistiske tankegang: at man bare skal kradse nogle kroner i kassen og så politisk bestemme, hvad de penge i øvrigt skal bruges til.

Så formålet med afgifter på reklamer er altså ikke at prøve på at få en mindre bunke reklamer ind ad brevsprækken. Næ, det er at få nogle kroner ind, som man politisk og socialistisk kan styre. Og hr. Keld Albrechtsen sagde det allerede, da han sagde, at pengene skal bruges til at fremme det økologiske.

Jamen hvis hr. Keld Albrechtsen ønsker at fremme det økologiske, så køb økologisk – det gør jeg, og det gør min familie – men lad dog være med at sidde herinde på skatteydernes regning og bestemme, hvad pengene skal gå til! Lad forbrugerne om det.

Egil Møller (DF):

Jeg beklager, at jeg måske er med til at forlænge debatten, men det er egentlig hr. Keld Albrechtsen, som er skyld i, at jeg må herop igen, for ordføreren for forslagsstillerne nævnte, at Dansk Folkeparti ikke vil varetage forbrugernes interesser. Og det passer altså ikke, vil jeg godt sige herfra, og det var heller ikke det, jeg sagde.

Og jeg har forståelse for, at tankerne måske kan have været et andet sted herne under de bemærkninger, jeg kom med heroppe, så jeg vil godt citere, hvad jeg sagde, og jeg sagde bl.a.: »I Dansk Folkeparti finder vi, at det fremsatte beslutningsforslag er overflødig set i forhold til de eksisterende operatører på markedet.«

Så den konklusion, som hr. Keld Albrechtsen åbenbart har fået ud af det, er jo ikke den, jeg kan få ud af det, og derfor finder jeg det altså ret nødvendigt at præcisere, at det er den måde, jeg udlægger det på, der er den rigtige. Og det er altså den, vi står for i Dansk Folkeparti.

Der er, som også den forrige ordfører før mig sagde, allerede på nuværende tidspunkt adskillige foretagender, der varetager forbrugernes interesser, så jeg synes egentlig, der er rigeligt. Så kan vi ikke bakke dem op og lade være med at gøre det så barnagtigt, som jeg egentlig synes Enhedslisten lægger op til.

Ole M. Nielsen (KRF):

Det, der fik mig herop, var såmænd det, som hr. Keld Albrechtsen kalder chatopolitik, og som jeg kalder cigarkassepolitik. Det går jeg ikke ind for.

I øvrigt kan en reklameafgift efter min mening give mange flere penge, end jeg ønsker at bruge på det område her, for jeg mener, at der er rigtig mange penge i den. Men den er selvfølgelig vanskelig; det er jeg helt enig med ministeren i. Og nu skal det ikke være en skat-tepolitisk debat, men det er altså også vanskeligt lige at ramme børnefamilierne ved at nedsætte skatteprocenten osv. Der er mange vanskeligheder i alle former for skat.

Jeg ser reklameafgiften som en god måde at nedbringe indkomstskatten på, så at det er lidt mere fordelagtigt for folk at gå på arbejde.

Og med hensyn til den her forbrugersnak vil jeg ikke gøre så meget ud af forskning i bleer og andre ting, men derimod meget i at udbrede reel information, for der er såmænd viden nok, men det er ikke den, der bliver formidlet; det er meget ofte skræmmehistorier og vildledning, der bliver formidlet, og det er dér, jeg mener vi også har brug for at gå imod reklameindsatsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal ikke forlænge debatten meget, men sige til ministeren, at spørgsmålet om sammensætningen af et repræsentantskab til ledelsen i Statens Forbrugerinformation, eller hvad det nu kommer til at hedde, selvfølgelig er et uhyre vigtigt spørgsmål, og at jeg faktisk tilslutter mig de bemærkninger, som hr. Jørn Jespersen kom med på det område: at vi er nødt til at kigge på den sammensætning.

Det er jeg fuldstændig enig i. For os er det uhyre vigtigt, at man gør alt, hvad man kan, for at sikre, at det bliver et uvildigt organ, således at der bliver den højst mulige tillid til de informationer, staten udsender til forbrugerne. Og det kunne jo f.eks. pege i retning af at knytte kontakter med den viden, der findes inden for miljø og sundhed ud over repræsentanter for forskellige bevægelser og organisationer. Så det synes jeg bør diskuteres omhyggeligt igennem.

Og så skal jeg da beklage det over for hr. Tom Behnke, hvis han følte, at jeg trådte Fremskridtspartiets rettigheder for nær, for det var absolut ikke min hensigt. Og jeg vil gerne understrege og slå fast med syvtommerssøm, at jeg ikke kunne drømme om på nogen måde bare at antyde, at Fremskridtspartiet ikke skulle

have ret til at blande sig i debatten på det her felt med ligegyldigt hvilket synspunkt, hvor ekstremt det end måtte være.

Naturligvis måtte min bemærkning ikke forstås sådan. Der lå kun det i min bemærkning, at man i hvert fald havde placeret sig et sted, hvor man lå uden for det, som er et faktisk fælles tema for alle de øvrige partier, nemlig at vi skal have styrket forbrugerindsatsen. Og så glæder det mig selvfølgelig, at både Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, når de så bliver provokeret på deres ultraliberalistiske synspunkter, alligevel giver opbakning til den eksisterende forbrugeroplysning. Det er da godt nok at få det præciseret, for så der er jo nok trods alt en grænse for galskaben.

Så skal jeg slutte med at sige vedrørende reklameafgiften, som ministeren mente at der er mange tekniske problemer med: Jamen dem må vi jo så se at få løst. Men det er jo ikke en skattedebat, det her, så jeg er da helt indstillet på, at vi så må have fat i skatteministeren i det spørgsmål. Og så må vi jo have fundet ud af, hvad det er for nogle problemer, regeringen hidtil er kørt fast i, og så må vi jo hjælpe regeringen med at få løst de problemer, for det kan da ikke være rigtigt, at vi har en god idé, som der måske i virkeligheden rent politisk er et flertal i Folketinget der støtter – det kan man jo fornemme – men at der så skal være nogle tekniske problemer.

Så vi vil gå til skatteministeren og få den diskussion i gang, og hvis det bare er teknik, må problemet kunne løses.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Birte Weiss):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 4. juni 1998, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.29
